

КЕШБЕК: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Голуб Наталія Олександрівна

аспірант,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування,

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

У сучасному діловому середовищі безпека та зростання залежать від подолання безлічі ризиків. Простого моніторингу законодавчих змін або даних про контрагентів недостатньо.

За останні роки економіка України зазнала великих змін. Підприємства або згорнули своє виробництво, або зменшили його, що спричинило зменшення товарів та зменшення прибутків. Для підтримки внутрішнього попиту на вітчизняні товари і послуги та сприяти відновленню економіки України було розроблено експериментальний проект щодо надання державної грошової допомоги покупцям товарів та послуг українського виробництва в рамках Всеукраїнської економічної платформи «Зроблено в Україні» [1]. Наразі в програмі беруть участь 11 банків: Приватбанк, Ощадбанк, «Сенс банк», А-банк, ПУМБ, Укрсиббанк, монобанк («Універсал банк»), Акордбанк, «Глобус», Укргазбанк, «Банк кредит Дніпро».

Брати участь в експериментальному проекті можуть продавці які знаходяться на загальній системі оподаткування, виробник товарів здійснює виготовлення товару на території України для задоволення споживчих потреб, оплата має бути безготівковою; суму кешбека можна використати тільки на цілі зазначені у Постанові.

З метою взаємодії між Міністерством економіки, Міністерством цифри, розрахунковим банком, агентом експериментального проекту та технічним адміністратором інформаційної системи, технічним адміністратором Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Портал Дія) укладаються договори про інформаційну взаємодію, якими регулюються питання щодо механізму та каналів інформаційного обміну, обсяг, зміст, формат та структура інформації, що передається.

Для того щоб покупець отримав кешбек, відповідно до діючої програми, потрібно щоб всі учасники були включені для реалізації данної операції. А саме продавець, виробник, банк, державна платформа на основі «Дії» та покупець.

Економічне обґрунтування кешбеку полягає в зацікавленості як посередників, так і кінцевих надавачів товарів послуг, кожен учасник отримує свої вигоди. Розглянемо кожного, перший, організатор він же виробник – підвищенні обсягів продажів. Наступний банк, який є посередником, через нього проходять платежі – отримує дохід від використання емітованих карток в безготівкових розрахунках. Наступний це Інтернет-майданчики – кінцеві надавачі товарів/послуг які і регулюють обсягів своїх продаж, попит та клієнтів.

Кешбек (від англ. cashback – повернення готівки) – миттєве або відтерміноване повернення покупцю частини коштів (у грошовій або негрошовій формі), витрачених на оплату товарів або послуг, з метою підвищення обсягів продажів [1].

Так, кешбек – це державна грошова допомога, яка нараховується у відсотковому співвідношенні від вартості придбаного безготівковим розрахунком з використанням платіжної картки товару українського виробництва та може бути використана на умовах, передбачених Порядком № 952, пп. 4 [2].

Розмір кешбеку в магазинах може бути різним, але, як правило, встановлюється у певному відсотку від витраченої суми. Кешбек можна отримати на банківську карту, мобільний телефон або електронний гаманець, та витратити на свій розсуд, без прив'язки до магазину, який його надав. Правила кешбеку, як і щодо будь-яких інших заходів для залучення покупців, затверджуються і розповсюджуються продавцями.

Але найбільш поширеними є наразі програми кешбеку від банків – для клієнтів, які розраховуються картками. Зараз майже у кожного комерційного банку є партнерські заклади, в яких діє програма щодо повернення частини коштів його клієнтів. Для того, щоб можна було скористатися кешбеком в таких закладах, потрібно оформити в цьому банку картку, до якої підключена послуга кешбеку. Під час оплати певних послуг чи товарів за такою картою з кешбеком на рахунок картки повертається певний відсоток від витрачених коштів.

Термін «кешбек» був вперше застосований у США в 1970-х роках у сфері використання кредитних карток. Зазвичай, він тоді становив 1–2% і виплачувався раз на рік наприкінці кожного грудня.

В Україні на сьогодні, кешбек нараховується в розмірі 10 % вартості товарів українського виробництва, придбаних покупцем у попередньому (звітному) місяці. Сума кешбеку, нарахована одному покупцю за придбані у попередньому місяці товари українського виробництва, не може бути меншою ніж 2 грн та не може перевищувати 3000 грн.

Гроші, зараховані на спеціальний рахунок, можуть бути використані отримувачем кешбеку до 31 січня наступного бюджетного періоду (тобто кешбек за 2024 рік потрібно використати до 31.01.2025), як прописано в Постанові. Використання сум кешбеку можна використати: [1].

- оплата комунальних, ветеринарних, транспортних, стоматологічних, інформаційних послуг;
- придбання військових облігацій внутрішньої державної позики згідно із законодавством;
- фінансування заходів, пов'язаних з відсічю збройної агресії проти України та ліквідацією її наслідків, забезпеченням національної безпеки та оборони, відновленням, підтримкою і розвитком України, наданням гуманітарної допомоги згідно із законодавством.

За своєю суттю кешбек є доходом. Дохід це – будь-який дохід, отриманий особою від будь-яких видів її діяльності на території України. Таким чином, повернення частини витрачених коштів за здійснення покупки є доходом, а отже підлягає оподаткуванню на загальних підставах [3]. Отже з нього стягують податок з доходів фізичних осіб – 18% та військовий збір – 5% з жовтня.

На сьогодні відсутні пояснення в податковому кодексі щодо оподаткування даних сум для учасників які мають кешбек в рамках Всеукраїнської економічної платформи «Зроблено в Україні». Дана програма надання державної грошової допомоги покупцям товарів та послуг українського виробництва т.т повинна мати пільги та підтримку.

А саме податок на прибуто, податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.

Список використаних джерел:

1. Постанова «Про реалізацію експериментального проекту щодо надання державної грошової допомоги покупцям товарів та послуг українського виробництва в рамках Всеукраїнської економічної платформи “Зроблено в Україні”». Затверджена кабінетом Міністрів України № 952 від 20.08.2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-realizatsiiu-eksperymentalnoho-projektu-shchodo-nadannia-derzhavnoi-hroshovoi-dopomohy-s952200824>

2. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B5%D1%88%D0%B1%D0%B5%D0%BA>

3. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>